

Seminarium konkurrensrätt

Konkurrens- och Marknadsrättsliga föreningen, Göteborg

Chefsjurist Per Karlsson

Tisdagen den 2 juni 2015

Dagens agenda

- » Private enforcement
- » Public enforcement
  - » Mäklarfusionen som förbjöds
  - » Stämningsansökan mot Nasdaq OMX
- » Lagstiftning - platsundersökning mm

Private enforcement

- » Sverige tidigt med
  - » uttrycklig materiell skadeståndsregel för överträdelser av konkurrensrättsliga förbuden
  - » införande av möjligheter till grupptalan
- » Tidigare förslag om bevissäkring förkastades
- » Offentlighetprincipen
- » Leniency
- » Stand alone cases
- » Follow on cases

EU:s skadeståndsdirektiv

- » Harmonisering av regelverket genom direktiv
- » Implementering i medlemsstaterna december 2016
- » Full kompensation, dvs. European Style inte American style
- » Rättsverkan av domar i samma medlemsstat

Follow on cases

- » CityMail mot Posten, missbruk av en dominerande ställning, selektiv prissättning
- » Yarps mot Telia Sonera, missbruk av en dominerande ställning, marginalklämning
- » Tele2 mot Telia Sonera, missbruk av en dominerande ställning, marginalklämning
- » Asfaltskunder - 9 kommuner, kartell
- » Konsumenttalan mot Scandorama-Ölvemarks diskuterades, kartell

Stand alone cases

- » Tvisterna rör missbruk av dominerande ställning
- » Domstol
  - » Europe Investor Direct mot VPC
  - » Preem AB mot Gävle Hamn AB
  - » Verizon Sweden AB mot Tele2 AB
- » Skiljeförfarande
  - » Vin&Sprit AB mot Systembolaget AB

Konkurrensverket ./.

Swedbank Franchise AB och Svensk Fastighetsförmedling AB

Swedbanks förvärv signades och closades samtidigt

SVENSK
FASTIGHETS
FÖRMEDLING

Hitta lokaler och fastigheter på [Objektvision](#) | [Bostadsstatistik](#)

[Logga in](#) [Skapa konto](#)

Sök bostad

Inspiration

Hitta mäklare

Bygg & Renovera

Om

Mitt Hemnet

Sök bostad

Skriv in [Välj i lista](#)

Skriv in adress, område, stad, kommun, län eller land

Bostadstyp ⁱ

- Alla typer
- Villa
- Radhus
- Bostadsrätt
- Fritidshus
- Tomt
- Gård
- Övrigt

Pris

Min Max

Avgift

Max

Rum

Min

Boarea

Min

Nyckelord

Balkong, kakelugn, etc.

[Fler sökalternativ](#)

[Hitta bostäder](#)

Kartsök

Sök direkt på kartan!

Sök på karta

[Egen tomt vid ån, Eskilstuna.](#)

Topplistor

3 senaste

Artiklar & information

Renovera huset i rätt ordning

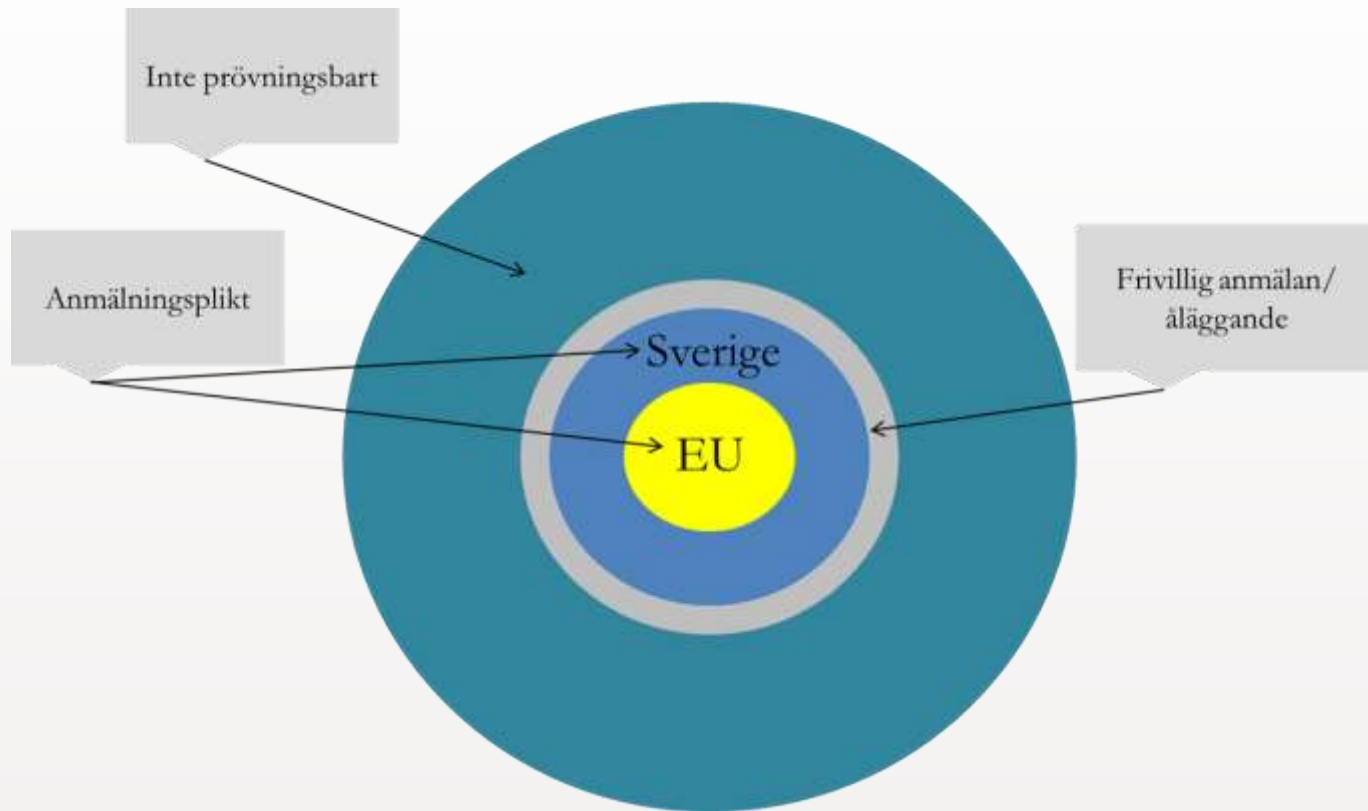

“Det här förvärvet innebär att ettan blir fyra gånger större än tvåan och skaffar sig kontroll över marknadens viktigaste infrastruktur”

Peter Putseep i tingsrätten
(VD Svensk Fastighetsförmedling AB, 2003-2013)

Vilka koncentrationer kan prövas?

Varför anmäldes inte affären före closing?

- » Huvudkriteriet var uppfyllt, dvs. gemensam omsättning hos berörda företagen översteg 1 miljard kronor i Sverige
- » Men den individuella omsättningen för Svensk Fastighetsförmedling AB var under bitröskeln 200 miljoner kronor
- » Förvärvet anmäldes frivilligt efter att Konkurrensverket inlett ärende om att ålägga Swedbank att anmäla

Stand still

- » Krav på stand still enligt konkurrenslagen?
  - » Före frivillig anmälan NEJ
  - » Fas 1 JA
  - » Fas 2 NEJ
  - » Under domstolsprövning NEJ
- » Inga sanktioner, om inte domstolsbeslut (eller Konkurrensverket beslut i Fas 1) är utfärdat
- » Fastighetsbyrån hade redan ändrat styrelsen och bytt ut flera nyckelpersoner (VD m.fl.)

Konkurrensverkets beslut om stand still i februari 2014

- » För första gången utfärdade Konkurrensverket ett föreläggande vid vite (20 miljoner kronor) att inte bryta mot stand still åläggandet i Fas 1
- » Swedbank förbjöds att
  - » Utöva rättigheter förknippade med förvärvet av en 25% extrapost aktier i Hemnet
  - » Representera franchisetagarna i Svensk Fastighetsförmedling i Mäklarsamfundet

Stand still beslut av Stockholms tingsrätt i mars

- » Fas 2
- » Samma innehåll som i Konkurrensverkets beslut
- » Medgivande
- » Gällde under hela domstolsprövningen

Före förvärvet

ÄGARE

KONCEPTGIVARE

FRANCHISETAGARE

Swedbank

Swedbank Franchise

Svensk Fastighetsförmedling avvecklas

ÄGARE

Swedbank

Swedbank
Franchise

KONCEPTGIVARE

FRANCHISETAGARE

Svensk Fastighetsförmedling drivs vidare inom Swedbank

ÄGARE

Swedbank

Swedbank
Franchise

KONCEPTGIVARE

SVENSK
FASTIGHETS
FÖRMEDLING

FRANCHISETAGARE

Relevanta marknader för koncentrationsprövningen

» Mäklarmarknaden

- » Produktmarknad: Marknaden för fastighetsmäklartjänster
- » Geografisk marknad: Lokal med nationella inslag

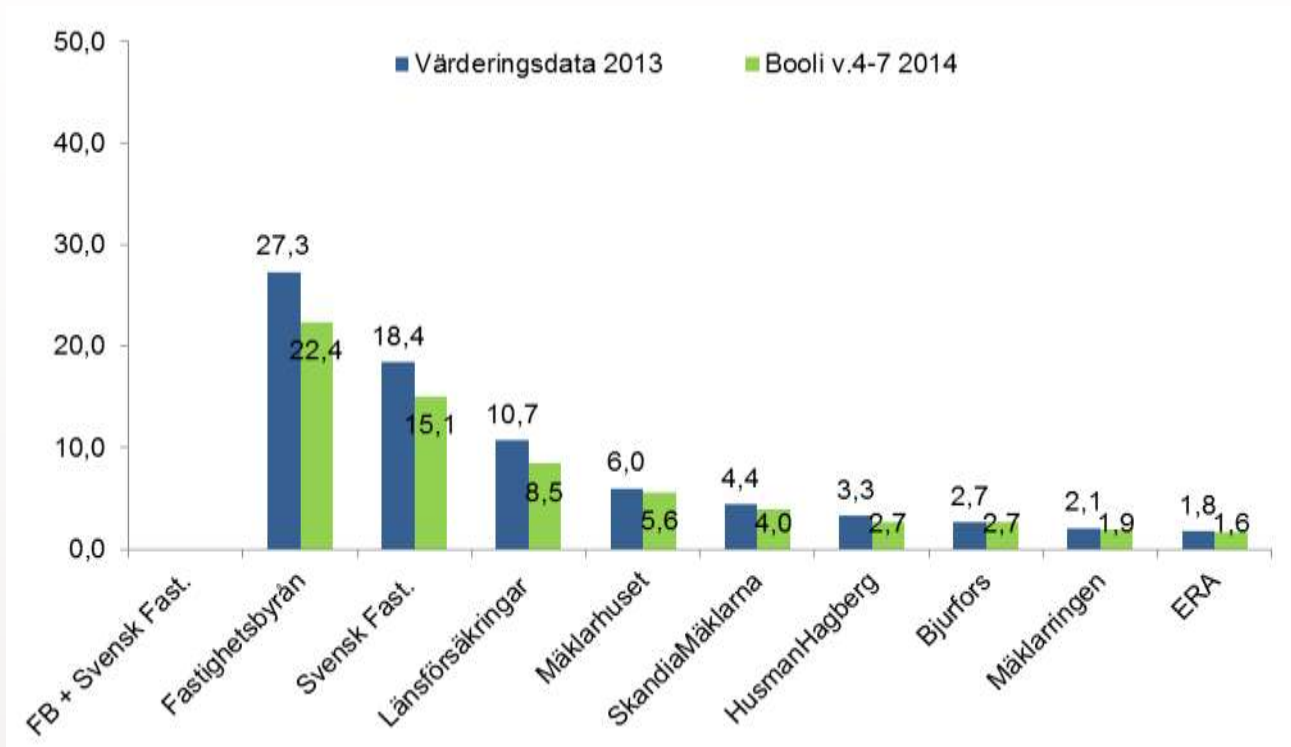

» Söktjänstmarknaden

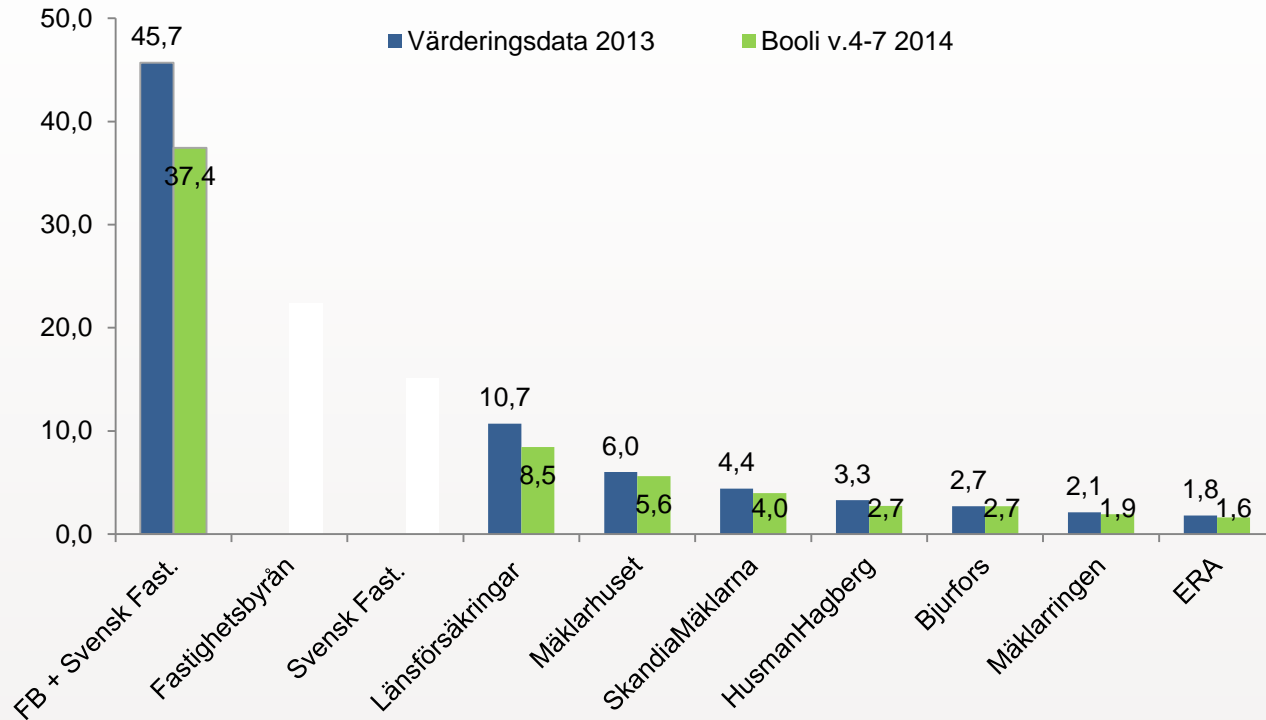
- » Produktmarknad: Webbplatser för bostadssöktjänster
- » Geografisk marknad: Nationell

Marknadsandelar på nationell nivå före förvärvet

Marknadsandelar på nationell nivå efter förvärvet

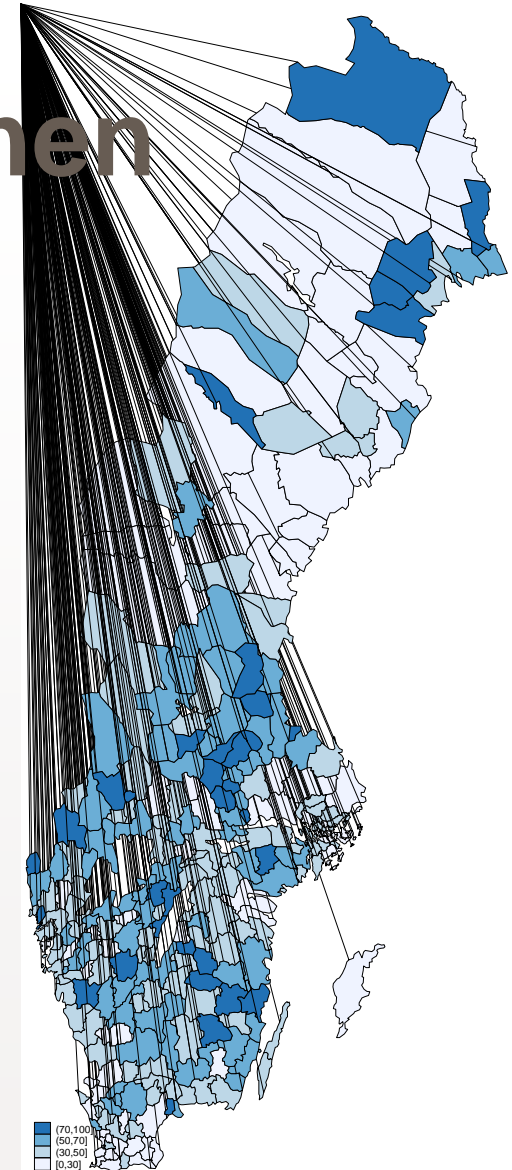

Marknadskoncentrationen på lokal nivå

- » Överlappande verksamheter på 262 lokala marknader

	Överlappande	Endast FB	Endast SFF
Antal kommuner	262	11	9

Källa: Booli Pro, egen bearbetning i Stata.

Utredningen

- » Vår undersökning visade att Svensk Fastighetsförmedling och Fastighetsbyrån är varandras närmaste konkurrenter
  - » Mäklarkedjorna har båda den överlägset största geografiska täckningen i Sverige med 250 respektive 230 kontor
  - » Drivs som franchisekoncept med goda möjligheter till styrning
  - » De två starkaste varumärkena (Svensk Fastighetsförmedling det starkaste)
- » Konkurrenter på ca 260 lokala marknader
- » Topp-3 på ca 170 lokala marknader
- » Topp-2 på ca 100 lokala marknader

Sammanfattande slutsatser

- » Förvärvet leder till en ökad koncentration och ett minskat konkurrenstryck på ett mycket stort antal lokala marknader
- » Det är inte troligt att det konkurrenstryck som elimineras genom förvärvet kan återskapas inom rimlig tid
- » Förvärvet leder till ökad kostnad för bostadsannonsering på Hemnet
- » Koncentrationen är ägnad att påtagligt hämma förekomsten av en effektiv konkurrens på mäklarmarknaden och på söktjänstmarknaden

Domstol

Rättegången i tingsrätten

- » Huvudförhandlingen i Stockholms tingsrätt hölls 4 – 19 november 2014
  - » Åtta dagar
  - » Ca 30 personer hördes som vittnen, sakkunniga
- » Tingsrätten förbjöd koncentrationen den 16 december 2014
- » Förbudet förenades med ett vite på 100 MSEK

Några intressanta slutsatser

- » Effekterna kan uppstå på en annan marknad än den vilka bolagen i transaktionen är aktiva på, i det här fallet på mäklarmarknaden, men även på söktjänstmarknaden där inflytandet i Hemnet ökade
- » Franchisetagarna ansågs styrda av franchisegivarna, trots avsaknad av kontroll
- » Inträdeshindren var sådana att effekterna av koncentrationen inte skulle återställas inom två år på de lokala mäklarmarknaderna

Marknadsdomstolen

- » Swedbank överklagade till Marknadsdomstolen
- » Marknadsdomstolen höll huvudförhandling den 17 - 25 februari 2015
- » Marknadsdomstolen skulle meddela dom den 7 april 2015

Affären gick tillbaka

- » Swedbank kom 12 mars överens med DNB Bank om att affären skulle gå tillbaka
- » Swedbank återkallade sitt överklagande och målet skrevs av i Marknadsdomstolen
- » Merparten av franchisetagarna i Svensk Fastighetsförmedling köpte Svensk Fastighetsförmedling
- » Stockholms tingsrätts förbudsdom vann direkt laga kraft
- » Swedbank förvärvade 9% av aktierna i Hemnet

Konkurrensverket./Nasdaq OMX

- » Ansökan om stämning den 27 maj 2015
- » Stort intresse i den konkurrensrättsliga världen
- » Första konkurrensmålet i EU efter MiFiD 2007

Konkurrensverket./Nasdaq OMX

- » Händelser hösten 2010
- » Påtryckningar på Verizon att inte släppa in konkurrenten Burgundy i en datorhall där Nasdaq OMX handelssystem stod
- » Klagomål från Burgundy
- » Platsundersökningar hos Nasdaq OMX och Verizon
- » Missbruk av dominerande ställning
- » Yrkat konkurrensskadeavgift på 31 miljoner kr

Andra nya mål i konkurrensrätt, avgiftsmål

- » Aleris, Capiro, Hjärt- och Kärlgruppen, otillåtet anbudssamarbete inom sjukvårdsområdet, ca 40 MSEK
- » Alfa Quality Moving m.fl , för lång konkurrensklausul, med marknadsdelande inslag, flyttfirmor, ca 42 MSEK
- » Swedish Match, missbruk av dominerande ställning på snusmarknaden, ca 38 MSEK
- » Telia Sonera/GothNet, anbudskartell, telekommunikationstjänster, ca 35 MSEK

Lagstiftning

- » Lagändringar 1 augusti 2014
  - » Stoppa klockan i ärenden om företagskoncentrationer
  - » Kölappssystem i eftergiftsprogrammet
- » Proposition om spegling vid gryningsräder, samtyckesreglering, förslag ikraftträdande 1 januari 2016
- » Ny utredning om beslutanderätt för Konkurrensverket, klar maj 2016